

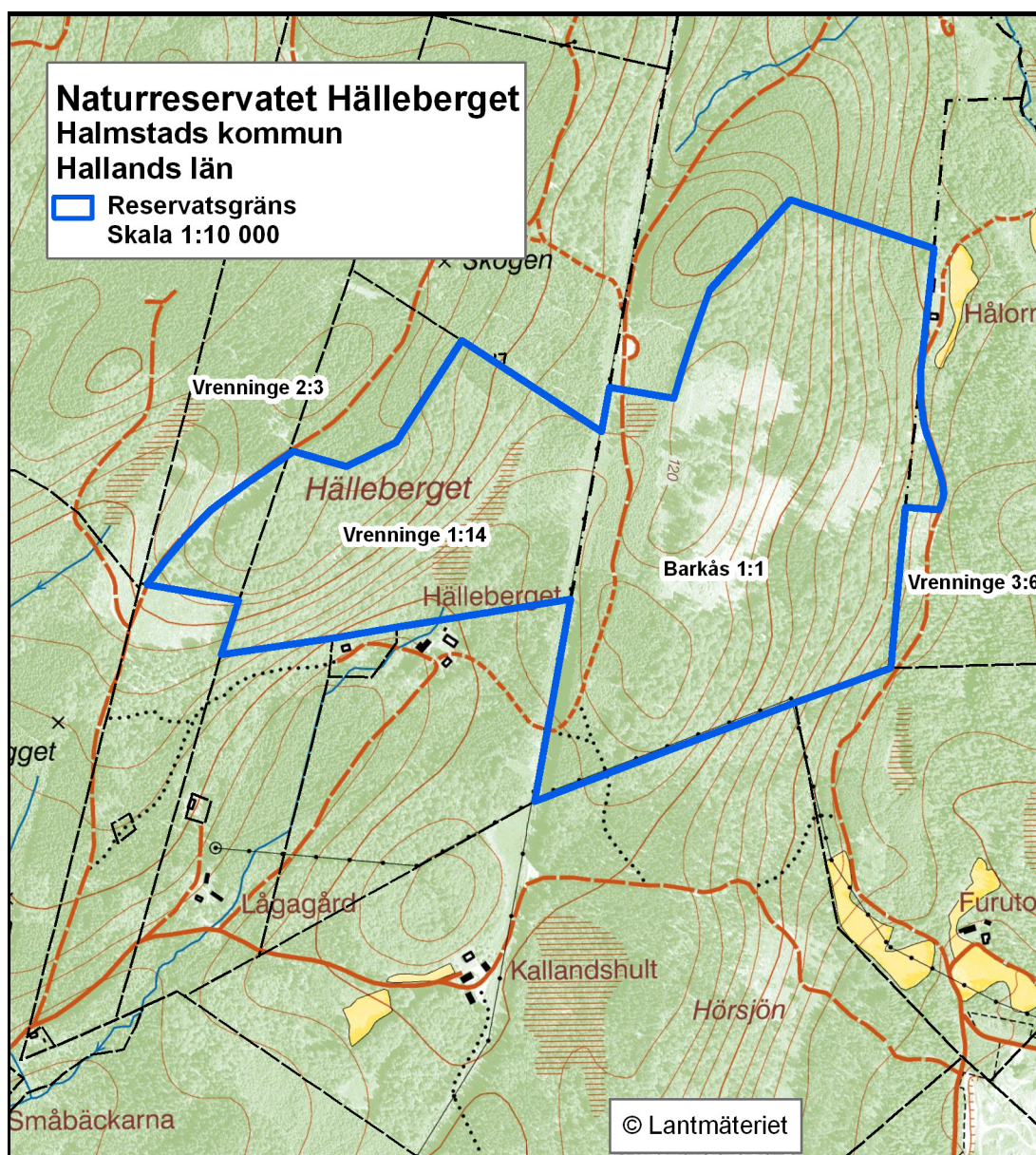

Bildande av naturreservatet Hälleberget i Halmstads kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken att förklara det område som avgränsas av den heldragna blå linjen på nedanstående karta, och med de gränser som utmärkts i fält, som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Med stöd av 3§ Förordningen om områdesskydd (SFS 1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan.

Uppgifter om reservatet

Områdesnamn:	Hälleberget	
Kommun:	Halmstad	
Församling:	Enslöv	
Areal:	43,9 ha	
Lägesbeskrivning:	ca 2 km nordost om Oskarström	
Mittkoordinat (SWEREF):	SWEREF99 x:378860, y:6298996	
Naturgeografisk region:	Övergång mellan 10 Södra Hallands kustland och 11 Sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida	
Fastighet och markägare:	Barkås 1:1	Svenska kyrkan, Göteborgs stift
	Vrenninge 1:14	Svenska kyrkan, Göteborgs stift
	Vrenninge 2:3	Svenska kyrkan, Göteborgs stift
	Vrenninge 3:6	Lars Schnell
Nyttjanderätter:	Se bilaga 4.	
Förvaltare:	Länsstyrelsen	

Beskrivning av området och skäl för beslutet

Hälleberget ligger i Hallands mellanbygd strax norr om Oskarström, ca 2 mil nordost om Halmstad. Mellanbygden som även kallas brytningsbygden är en övergångszon mellan den öppna slätten och den slutna skogen. Flikar, dalgångar, stora höjdvariationer samt inslag av värdefulla lövskogar utgör karaktärsdrag för detta landskapsavsnitt. Inom en radie av drygt en mil finns ytterligare tio naturreservat som avsatts i syfte att värna värdefulla ädellövskogar. I övrigt utgör granplanteringar ett starkt inslag i omgivningarna.

Bokskogarna i Hällebergets naturreservat ligger på två avsatser samt i branterna. Höjdvariationen är stor med svårtillgänglig terräng och det är troligen detta som gjort att det varit svårt att bedriva ett rationellt skogsbruk. Genom frånvaron av skogliga ingrepp i branterna finns här kvar senvuxna, gamla och rötade bokar samt död ved. De historiska dokumenten pekar på att här funnits bokskog under lång tid, åtminstone sedan 1650. En kontinuitet av ädellövträd och död ved utgör en viktig förutsättning för förekomst av många hotade arter som påträffas här. Förutom dessa gamla bokar hyser området även andra värdefulla miljöer såsom blockighet, lodytor och bäckar. Även på de lite planare ytorna, som delvis använts för skogsbruk, tilltar nu mängden död ved i form av högstubbar och lågor. I områdets mitt rinner en bäck omgärdad av klibbal.

Intill denna växer bland annat dunmossa och skuggmossa.

Totalt sett har 21 hotade och 37 regionalt intressanta arter påträffats i området vilket är att betrakta som avsevärda fynd, se bilaga 3. Särskilt bör liten ädellav, pepparporella, storsporig päronlav, ädelkronlav och violettgrå porlav nämnas.

Ur ett svenskt och internationellt perspektiv har Halland ett ansvar att ädellövskogar. Ädellövskogarna är följdaktligen utpekade som ansvarsbiotoper för Halland i "Strategi för formellt skydd av skog i Hallands län". I området finns Natura2000-naturtyperna "9110-Näringsfattig bokskog" och "9080-Lövsumpskog".

För att bevara områdets höga naturvärden krävs gamla, grova och döda lövträd i olika stadier och miljöer. Dessutom krävs tillräckligt stor areal av de olika skogsmiljöerna så att det hela tiden finns både unga och gamla bestånd i området varför det är viktigt att mellanliggande granskogar snarast omförs till lövskog.

Hot mot värdena är bland annat avverkning av lövträd, dikning, plantering av främmande trädslag, konkurrens från gran, exploatering, spridning av gödsel och bekämpningsmedel samt fragmentering. Då kommersiellt skogsbruk inte är förenligt med bevarandet av arterna i området krävs någon form av skydd av området. Eftersom arealen lövskog, framför allt bok- och ekskog, behöver utökas och för att det behövs skötsel och en skötselplan är skyddsformen naturreservat den lämpligaste.

Syfte

Huvudsyftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfald som är knuten till områdets artrika bokskogar. Skyddet ska slå vakt om nyckelbiotoperna med sina rödlistade arter och skapa en långsiktig potential för naturvärdena att utvecklas i reservatet som helhet. Strukturer som död ved och gamla lövträd utan graninslag ska förekomma i en omfattning som krävs för att rödlistade arter knutna till dessa ska ha en gynnsam bevarandestatus. Särskilt värdefulla livsmiljöer för de rödlistade arterna är de gamla bokarna. Naturlig dynamik i skogen ska kompletteras med skötselåtgärder där så krävs.

Området ska vara tillgängligt för friluftsliv och rekreation grundat på allemansrätten. Besökare ska kunna se, uppleva och lära från områdets typiska livsmiljöer, arter och historia.

Syftet ska nås genom att:

- land- och vattenmiljöerna skyddas mot exploatering,
- förekomst av död ved och gamla lövträd ökar,
- planterade granbestånd och hyggen omföres till lövskog,

- lövskogen hålls fri från gran,
- inget rationellt skogsbruk bedrivs inom området och naturliga processer tillåts verka,
- beakta skötselråd som Åtgärdsprogram för hotade arter föreslår,
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syftet med reservatet ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken (MB), om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller anläggning,
- 2 uppföra mast eller antenn, anlägga luft- eller markledning,
- 3 anlägga väg,
- 4 borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller bedriva täkt,
- 5 dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi,
- 6 anordna upplag, tippa eller fylla ut,
- 7 avverka, gallra, röja, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetationen,
- 8 ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
- 9 ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse,
- 10 kalka, gödsla, sprida biologiska eller kemiska bekämpningsmedel,
- 11 framföra motordrivet fordon, annat än på väg, förbudet gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av fällt vilt,
- 12 utan Länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för lägerverksamhet eller tävlingar,
- 13 inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
- 14 sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift samt
- 15 stödutfodra vilt.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla åtgärder inom området enligt följande:

- 16 utmärkning av naturreservatets gränser,

- 17 anläggning och underhåll av parkeringsplats och anordningar för friluftslivet t.ex. informationsskyltar,
- 18 skötselåtgärder enligt naturreservatets skötselplan, tex avverkning, röjning och föryngringsåtgärder samt
- 19 undersökningar och dokumentation av mark, vatten, växt- och djurliv samt friluftslivet.

Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- 20 skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
- 21 skada, plocka eller samla in växter. Plockning av bär, matsvamp och enstaka exemplar av kärlväxter är dock tillåten,
- 22 utan Länsstyrelsens tillstånd samla in insekter, spindlar, snäckor och andra ryggradslösa djur. Enstaka exemplar får dock samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används,
- 23 inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
- 24 utan Länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet eller tävlingar,
- 25 sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,
- 26 framföra motordrivet fordon, annat än på väg, förbudet gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av fällt vilt,
- 27 elda men användning av campingkök är dock tillåten,
- 28 medföra okopplad hund med undantag för jakt med hund eller för eftersök samt
- 29 utan Länsstyrelsens tillstånd genomföra vetenskapliga undersökningar som strider mot föreskrifterna.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna 16-19,
- gällande rättigheter inom området t ex servitut, ledningsrätt, nyttjanderätt och vägrätt samt
- rensning av tillståndsgivna diken, om underhållsåtgärder är påkallade med hänvisning till bestämmelserna i 11 kap. 17§ miljöbalken.

Upplysningar:

Länsstyrelsen erinrar om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området.

Dispens från föreskrifter

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § MB, att föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och intrånget i enskilds rätt att använda mark och vatten.

Förenlighet med områdesbestämmelser, planer och miljö kvalitetsmål

Reservatsbildningen bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Området ligger i en värde trakt för ädellövskog kallad "Hallands mellanbygd" vilken pekats ut i "Strategi för formellt skydd i Hallands län".

Beslutet strider inte mot kommunens översiktsplan från 2000 där reservatet ingår i ett "större relativt opåverkat område". Området har ingen detaljplan.

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden uppmärksammades i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering i mitten av 1990-talet.

2004 kontaktade Länsstyrelsen markägaren Göteborgs stift i detta ärende. Året därpå värderades 19 områden i Hallands län varav Hälleberget egentligen utgjordes av två stycken (Hälleberget och Barkås), numera sammanslaget till ett. Markägaren uttryckte tidigt sitt önskemål om att få bytesmark istället för medel vilket dock har varit svårt att tillgodose, pga litet utbud av större skogsfastigheter på marknaden. Några objekt har dock värderats och ett köpts in. Markägaren ångrade sedan sig och var inte intresserad av erbjuden fastighet.

Del av Vrenninge 3:6 som ingår i naturreservatet är privatägd. Länsstyrelsen har skrivit ett intrångsavtal med markägaren och ersättning har utgått.

Ett förslag till beslut och skötselplan utarbetades av Länsstyrelsen och berörda sakägare förelades 2010-11-18 att, enligt 24 § förordningen om områdesskydd, inkomma med synpunkter på förslaget. Samtidigt skickades förslaget på remiss till Lantmäterimyndigheten, Skogsstyrelsen, Polismyndigheten, Halmstads kommun, Hallands Naturskyddsförening och Jägareförbundet Halland.

Yttranden med följande synpunkter har inkommit från: Skogsstyrelsen, Halmstads kommun och Jägareförbundet Halland som tillstyrker naturreservatsbildningen och Polismyndigheten, Vrenninge samfällighetsförening och E.O.N som inte framförde några synpunkter.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lars-Erik Lövdén. I beslutet deltog även länsrådet Lisbeth Schultze.

I handläggningen deltog länsantikvarie Marianne Foghammar, länsarkitekt Cecilia Engström, chef för Enheten för naturvård och miljöövervakning Marie Björkman samt naturvårdshandläggare Monica Mathiasson som också var föredragande.

Lars-Erik Lövdén

Monica Mathiasson

Detta beslut kan överklagas till regeringen, se bilaga 5.

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Kartor
 - Översikstkarta
 - Skogstypskarta
 - Skötselkarta 1 och 2
 - Friluftslivskarta
 - Karta över Natura 2000-naturtyper
3. Artlista - rödlistade och regionalt intressanta
4. Förteckning över servitut och andra rättigheter
5. Beslut om kungörelsedelgivning samt upplysning om överklagande